



Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Wegwijs in het monitoring- & evaluatieproces uitwijkverkeer vrachtwagenheffing

**Uw persoonlijke
communicatietoolkit**



Maak uzelf *wegwijs* in het monitoring- en evaluatieproces uitwijkverkeer vrachtwagenheffing

Als wegbeheerder hebben u en uw organisatie een belangrijke rol in het 'vrachtwagenheffing monitoring- en evaluatieproces uitwijkverkeer'. Kijk en klik op de interactieve kaart en zie hoe het monitoring- en evaluatieproces uitwijkverkeer vrachtwagenheffing in elkaar steekt en wat uw rol, taak en verantwoordelijkheid is in dit proces. De communicatietoolkit maakt u *wegwijs*!

Wees goed voorbereid

Uitwijkverkeer van vrachtwagens kan op bepaalde wegen ongewenst zijn. Het kan mogelijk onveilige situaties opleveren, extra druk zetten op de infrastructuur en negatief bijdragen aan de kwaliteit van de leefomgeving.

De vrachtwagenheffing geldt op vrijwel alle snelwegen en op een aantal provinciale en gemeentelijke hoofdwegen. Onderzoek wijst uit dat de vrachtwagenheffing geen substantieel uitwijkverkeer veroorzaakt op wegen waar de heffing niet geldt. Toch is het belangrijk om goed voorbereid te zijn voor als het zich wél voordoet. Liever het zekere dan het onzekere!

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft met wegbeheerders een zorgvuldig proces van monitoring- en evaluatie (M&E) uitwijkverkeer uitgewerkt. Dit M&E-proces is een gezamenlijke opgave van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW), Rijkswaterstaat (RWS), regionale wegbeheerders en het Nationaal Dataportaal Wegbeheer (NDW). In dit proces is een belangrijke rol voor u als wegbeheerder weggelegd om te bepalen of uitwijkverkeer ontstaat door de vrachtwagenheffing en of maatregelen nodig zijn.

Monitoring- en evaluatieproces uitwijkverkeer

De hoeveelheid vrachtverkeer wordt één jaar voor en drie jaar na de invoering van de vrachtwagenheffing gemonitord. De resultaten worden gepubliceerd in rapportages en een online dashboard. Op basis daarvan kan worden bepaald of er een verandering is van het vrachtverkeer op de betreffende wegen.

Met behulp van de kennis van regionale wegbeheerders wordt beoordeeld of een eventuele toename van vrachtverkeer veroorzaakt wordt door de vrachtwagenheffing. Als dat zo is, wordt bepaald of dit op die weg een probleem is. Mocht de vrachtwagenheffing onverhoopt leiden tot ongewenst uitwijkverkeer, dan hebben wegbeheerders handelingsperspectief om (fysieke) maatregelen te treffen. Daarnaast kan het regioaanspreekpunt van de provincie bij het Rijk een verzoek indienen om de vrachtwagenheffing ook te laten gelden op een weg waarop ongewenst uitwijkverkeer is ontstaan door de vrachtwagenheffing.

Deze communicatietoolkit helpt u vooruit door overzicht, inzicht en uitzicht te bieden in het M&E uitwijkverkeer als gevolg van de vrachtwagenheffing.

Naar de routekaart



Wegwijs in het Monitoring- en evaluatieproces proces uitwijkverkeer



1. Wat is vrachtwagenheffing?



2. Wat is uitwijkverkeer?



3. Monitoring?
Waar en hoe



5. Welke maatregelen kunt u nemen tegen uitwijkverkeer?



4. Uitwijkverkeer?
Wat u kunt doen



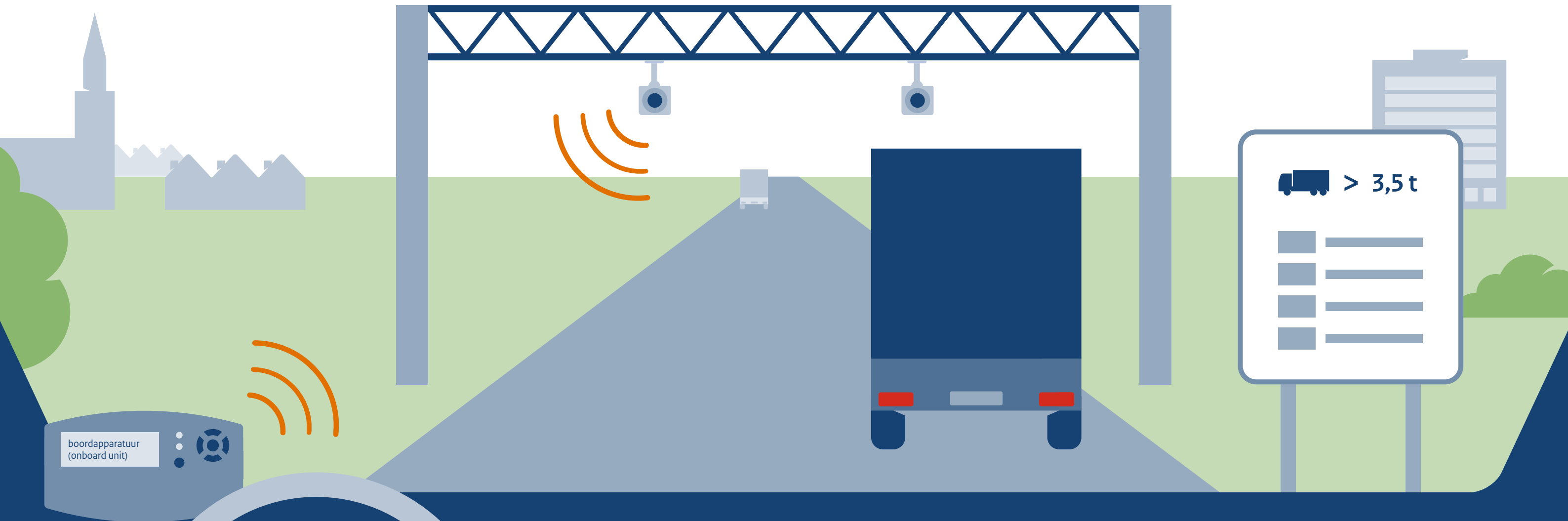
6. Vragen van inwoners, organisaties en pers?



Meer weten?

Plan van aanpak M&E proces uitwijkverkeer
of kijk op www.vrachtwagenheffing.nl

1. Wat is vrachtwagenheffing?



Vrachtwagenheffing?

[Wat betekent dit voor u? >](#)

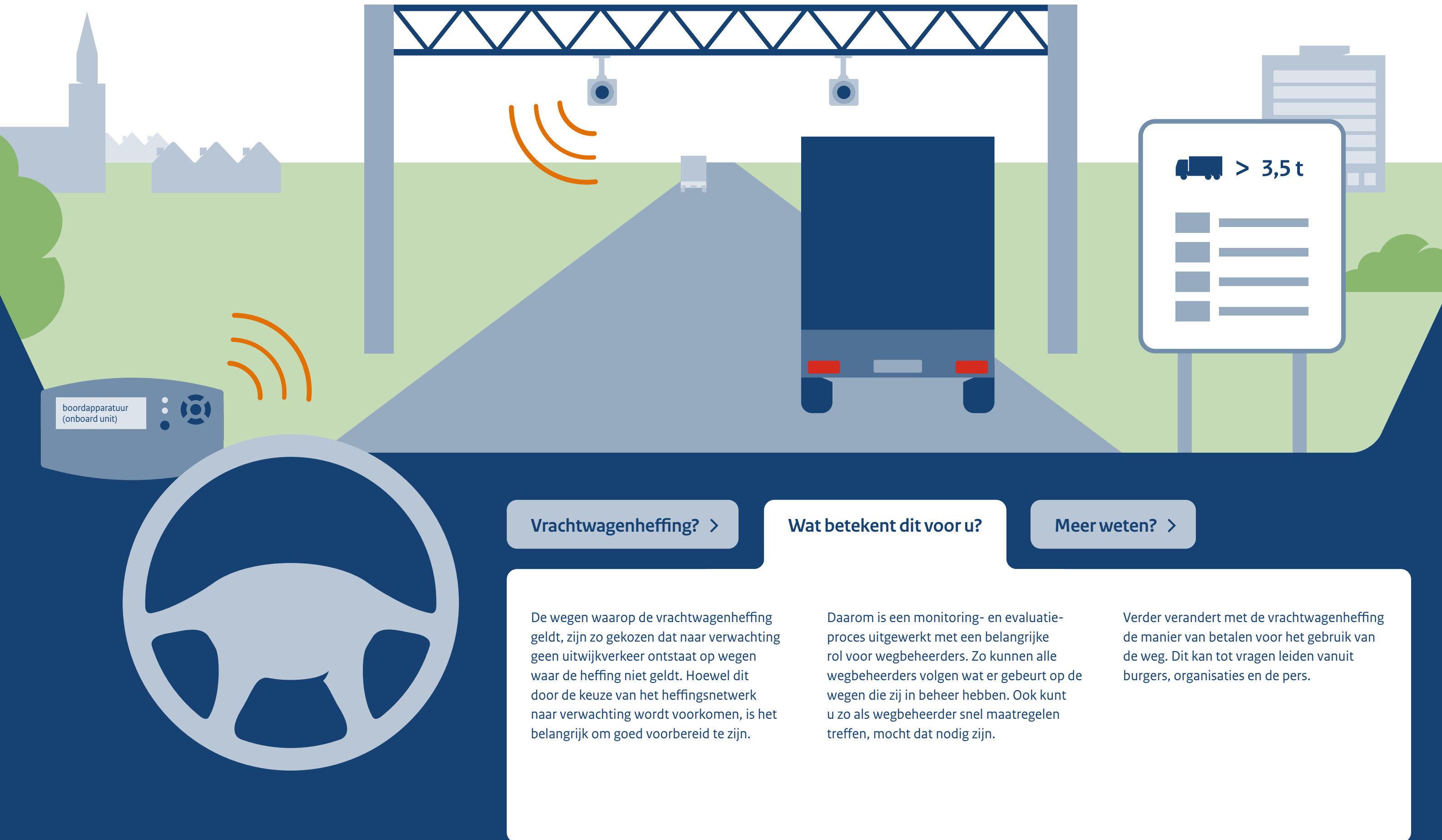
[Meer weten? >](#)

Eigenaren van vrachtwagens betalen in Nederland vrachtwagenheffing. Net als in landen om ons heen betalen houders van vrachtwagens een bedrag per gereden kilometer. Deze heffing geldt op Nederlandse snelwegen, een aantal provinciale wegen (N-wegen) en enkele gemeentelijke wegen.

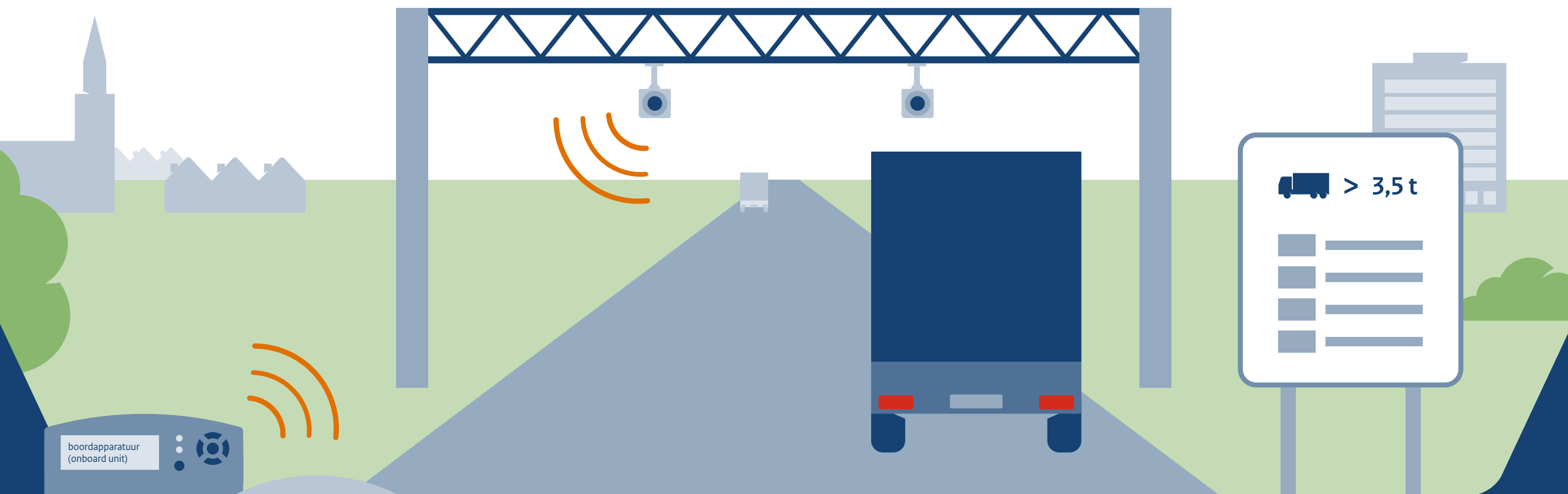
De netto-opbrengst van de heffing gaat naar maatregelen voor de verduurzaming en innovatie van het wegvervoer.

Denk hierbij aan subsidies voor ondersteuning bij de aankoop van een elektrische vrachtwagen (AanZET-subsidie) en de subsidieregeling Private Laadinfrastructuur (SPriLa).

1. Wat is vrachtwagenheffing?



1. Wat is vrachtwagenheffing?



Vrachtwagenheffing? >

Wat betekent dit voor u? >

Meer weten?

Deze communicatietoolkit helpt u als wegbeheerder om u voor te bereiden op de komst van de vrachtwagenheffing en het monitoring- en evaluatieproces.

Het biedt heldere informatie en nuttige communicatiemiddelen om te ondersteunen bij wat er op u af kan komen als wegbeheerder met de invoering van de vrachtwagenheffing.

Zo kunt u gebruik maken van:

- Veelgestelde vragen
- Standaard-presentatie
- Achtergrondinformatie (factsheets)
- Woordvoeringslijnen

i Meer info

www.vrachtwagenheffing.nl
Q&A's over de vrachtwagenheffing

2. Wat is uitwijkverkeer?



Uitwijkverkeer

Wat betekent dit voor u? >

Rol decentrale overheden >

Van uitwijkverkeer is hier sprake als vrachtwagens door de vrachtwagenheffing uitwijken naar wegen waar de heffing niet geldt. Afhankelijk van de weg waarnaar wordt uitgeweken kan dit onwenselijk zijn. De verkeersveiligheid, de bereikbaarheid en/of de fysieke leefomgeving kunnen onder druk komen te staan.

Door een zorgvuldige keuze van het heffingsnetwerk wordt dit naar verwachting voorkomen. De wegen waarop de vrachtwagenheffing geldt, zijn namelijk uitgebreid onderzocht en besproken met de wegbeheerders. Daarbij zijn de wegen waarop uitwijk wordt verwacht al toegevoegd aan het heffingsnetwerk.

Toch nemen we, vanuit onze verantwoordelijkheid, het zekere voor het onzekere. Daarom is een monitoring- en evaluatieproces uitgewerkt, waarin een belangrijke rol voor wegbeheerders is weggelegd.

i Meer info
[Factsheet rollen en verantwoordelijkheden M&E proces uitwijkverkeer](#)

2. Wat is uitwijkverkeer?



⚡ Uitwijkverkeer kan de verkeersveiligheid, doorstroom en leefomgeving onder druk zetten.

boordapparatuur
(onboard unit)



[Uitwijkverkeer >](#)

[Wat betekent dit voor u?](#)

[Rol decentrale overheden >](#)

Als wegbeheerder

De provincies en gemeenten zijn wegbeheerder voor de eigen wegen. De rijkswegen zijn bij Rijkswaterstaat in beheer. Met het monitoring- en evaluatieproces kan bepaald worden of er door de vrachtwagenheffing uitwijkverkeer ontstaat en of dit tot problemen leidt. Als er problemen ontstaan, kunnen wegbeheerders maatregelen nemen.

Communicatietoolkit

Verder kunnen bij zowel provincies als gemeenten vragen binnen komen van inwoners, organisaties of pers. Met de communicatietoolkit kunnen veel van deze vragen beantwoord worden. Voor andere vragen kan geschakeld worden met het regioaanspreekpunt of het Rijksloket.

2. Wat is uitwijkverkeer?



⚡ Uitwijkverkeer kan de verkeersveiligheid, doorstroom en leefomgeving onder druk zetten.

boordapparatuur
(onboard unit)



Uitwijkverkeer >

Wat betekent dit voor u? >

Rol decentrale overheden

Provincie als regioaanspreekpunt

Elke provincie heeft een zogenaamd regioaanspreekpunt vrachtwagenheffing. Deze heeft binnen het monitoring- en evaluatieproces een coördinerende rol naar alle wegbeheerders binnen de provincie. Deze kan zich in aanloop naar de invoering van de vrachtwagenheffing voorbereiden door het voorgestelde proces binnen de provincie in te richten.

Rol gemeenten en waterschappen

De lokale wegbeheerders haken aan bij het proces wanneer het hun wegen betreft. Het is wenselijk dat zij in aanloop naar de invoering al goed geïnformeerd zijn en weten hoe het monitoring- en evaluatieproces werkt.

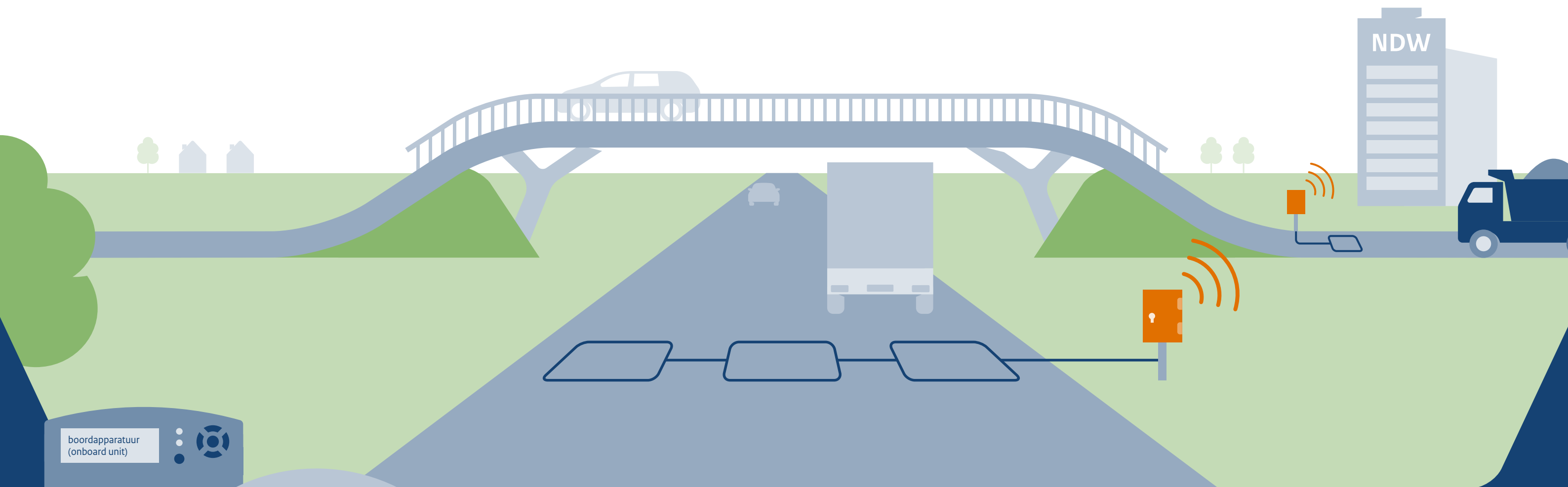
Rijkswaterstaat regio's

De aanspreekpunten bij de RWS-regio's nemen deel aan het proces dat door de provincies binnen hun regio is ingericht. Weten wie uw aanspreekpunt is bij de provincie of RWS? Mail het Rijksloket: vrachtwagenheffing@rws.nl

i Meer info

[Factsheet rollen en verantwoordelijkheden M&E proces uitwijkverkeer](#)

3. Monitoring? Waar en hoe



Waar monitoren?

Hoe monitoren? >

Rol wegbeheerder >

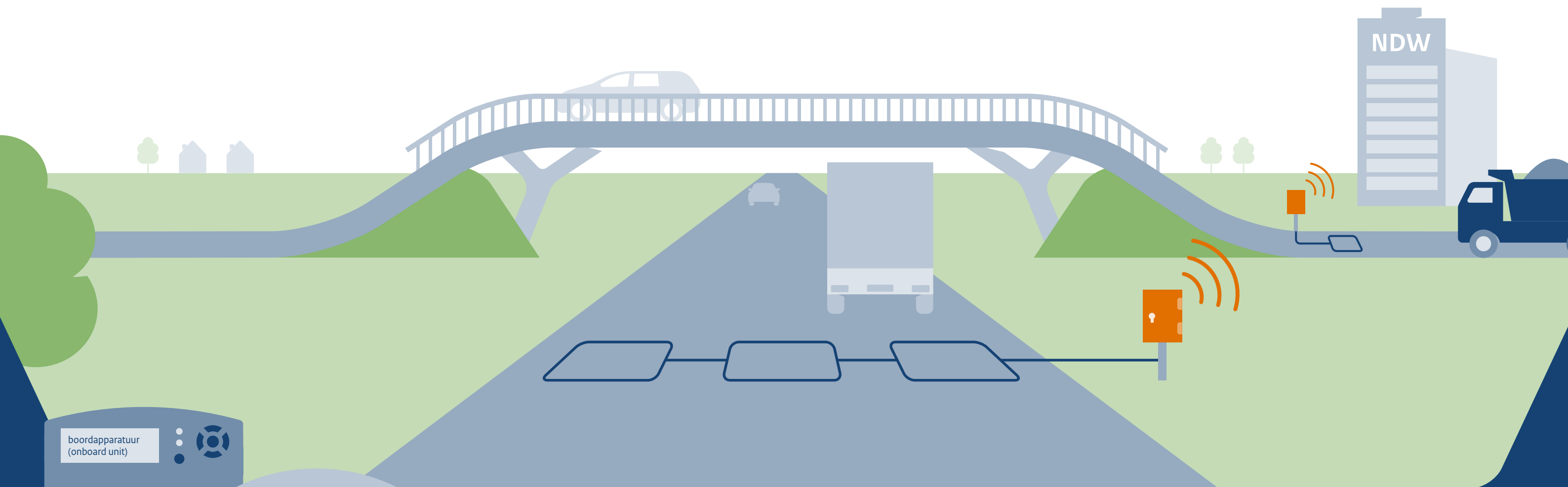
De hoeveelheid vrachtverkeer wordt 1 jaar vóór (nulmeting) en 3 jaar na de invoering van de vrachtwagenheffing gemonitord. In overleg met wegbeheerders is een netwerk van wegen vastgesteld waarop wordt gemonitord. Dit monitoringsnetwerk bestaat zowel uit wegen waar de vrachtwagenheffing geldt, als op veel omliggende wegen van provincies en gemeenten.

Met de data uit het monitoringsnetwerk kan feitelijk worden vastgesteld of ergens sprake is van een toename (of afname) van vrachtverkeer.

i Meer info

Zie op [deze kaart](#) waar we gaan monitoren.

3. Monitoring? Waar en hoe



Waar monitoren? >

Hoe monitoren?

Rol wegbeheerder >

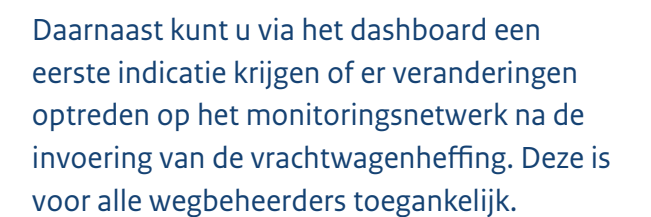
De monitoring vindt plaats via tellussen in de weg. Hiervoor wordt gebruikt gemaakt van zowel bestaande (eventueel omgebouwde) tellussen als tellussen die speciaal hiervoor zijn neergelegd. De data uit de tellussen wordt geleverd aan het Nationaal Dataportaal Wegverkeer (NDW).

Via een significantietoets wordt bepaald of er een significante toe- of afname van vrachtverkeer plaatsvindt ten opzichte van de nulmeting. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van een student t-toets.

De resultaten worden gepubliceerd in *monitoringsrapportages* waarin eventuele significante veranderingen op het monitoringsnetwerk te zien zijn.

De rapportages worden 2, 4, 7, 13, 25 en 37 maanden na de invoering van de vrachtwagenheffing gepubliceerd.

Daarnaast is er een dashboard waar u per dag kunt zien of er veranderingen optreden.



4. Uitwijkverkeer? Wat u kunt doen



Provincie

De provincie ontvangt informatie van de NDW en heeft een coördinerende rol richting lokale wegbeheerders.

boordapparatuur
(onboard unit)



M&E in het kort

Door het monitoring- en evaluatie proces te doorlopen kunnen de volgende vragen beantwoord worden:

- ✓ Is er een toename van vrachtverkeer waargenomen?
- ✓ Komt dat door de vrachtwagenheffing?
- ✓ Is uitwijkverkeer op deze weg een probleem?
- ✓ Zijn maatregelen nodig en zo ja welke?

Een uitgebreide uitleg van het monitoring- en evaluatie uitwijkverkeer ten gevolge van de vrachtwagenheffing en de verschillende rollen is te vinden op de vrachtwagenheffing website: [Plan van Aanpak monitoring- en evaluatieproces uitwijkverkeer ten gevolge van de vrachtwagenheffing](#)

De stappen in het proces >

Aanspreekpunten >

Wat kunt u doen? >

4. Uitwijkverkeer? Wat u kunt doen



Provincie

De provincie ontvangt informatie van de NDW en heeft een coördinerende rol richting lokale wegbeheerders.

boordapparatuur
(onboard unit)



M&E in het kort >

De stappen in het proces

Aanspreekpunten >

Wat kunt u doen? >

Stap 1 meten

Hier wordt bepaald of er veranderingen in vrachtverkeersstromen optreden. Eventuele veranderingen ziet u in het dashboard en de door het NDW geleverde monitoringsrapportages. Zie: [Monitoring? Waar en hoe.](#)

Stap 2 duiding en analyse

Hier bepaalt u of een verandering wordt veroorzaakt door de vrachtwagenheffing.

Stap 3 adviseren

U stelt een advies op of uitwijkverkeer op een bepaalde weg een probleem is en of maatregelen nodig zijn.

Stap 4 beslissen

Op basis van het advies besluit het beslisorgaan van de wegbeheerder over het nemen van een maatregel en welke dat is.

Stap 5 realiseren

U neemt als wegbeheerder met behulp van de experts van Rijkswaterstaat en NDW een maatregel. Of het regioaanspreekpunt bij de provincie dient een verzoek in tot wijziging van het heffingsnetwerk.

i Meer info

Een volledige beschrijving vindt u op: [Plan van Aanpak monitoring- en evaluatieproces uitwijkverkeer](#)

4. Uitwijkverkeer? Wat u kunt doen



Provincie

De provincie ontvangt informatie van de NDW en heeft een coördinerende rol richting lokale wegbeheerders.

boordapparatuur
(onboard unit)



M&E in het kort >

De stappen in het proces >

Aanspreekpunten

Wat kunt u doen? >

Het is in het M&E-proces uitwijkverkeer van belang dat het Rijk en de wegbeheerders elkaar weten te vinden. Daarom werken we met vaste aanspreekpunten.

Regionale en lokale wegbeheerders

Per provincie komt er een regioaanspreekpunt. Deze is verantwoordelijk voor de inrichting van het M&E-proces binnen de provincie. Ook heeft het aanspreekpunt een coördinerende

rol naar lokale wegbeheerders (gemeenten, waterschappen) binnen de provincie. Ze werken samen met aanspreekpunten bij de 7 Rijkswaterstaat regio's.

Rijksloket

Bij Rijkswaterstaat komt een rijksloket vrachtwagenheffing die het schakelpunt vormt tussen de verschillende betrokkenen in het M&E-proces en eerste vraagbaak is.

Rijksaanspreekpunt

Het ministerie van IenW heeft een rijksaanspreekpunt vrachtwagenheffing, die uw ingang is voor eventuele verzoeken tot aanpassing van het heffingsnetwerk.

Meer info

[Factsheet rollen en verantwoordelijkheden](#)

4. Uitwijkverkeer? Wat u kunt doen



Provincie

De provincie ontvangt informatie van de NDW en heeft een coördinerende rol richting lokale wegbeheerders.

boordapparatuur
(onboard unit)



M&E in het kort >

De stappen in het proces >

Aanspreekpunten >

Wat kunt u doen?

Ondersteuning

Ter ondersteuning bij het M&E-proces ontvangt het regioaanspreekpunt monitoringsrapportages van NDW. Ook is er een dashboard voor alle wegbeheerders beschikbaar waar de monitoringsdata wordt gepubliceerd. Tot slot ondersteunen NDW en RWS bij de duiding van de data en bij advisering over mogelijke maatregelen.

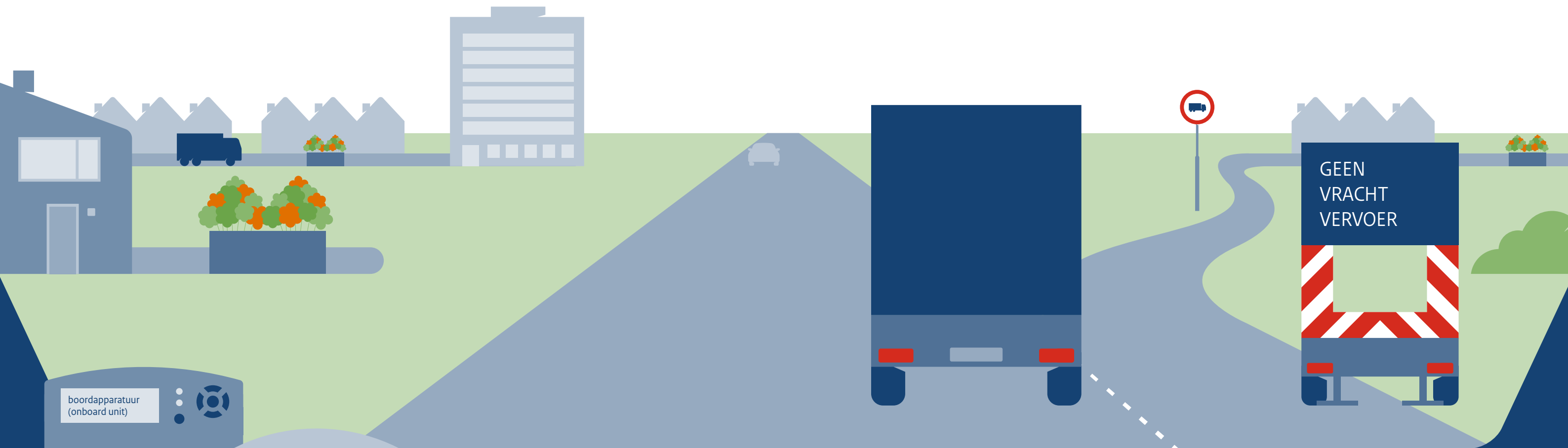
Maatregelen

Zie [‘Welke maatregelen kunt u nemen tegen uitwijkverkeer?’](#) voor kansrijke maatregelen.

i Meer info

Over het monitoring- en evaluatieproces: [Plan van Aanpak monitoring- en evaluatieproces uitwijkverkeer ten gevolge van de vrachtwagenheffing](#)

5. Welke maatregelen kunt u nemen tegen uitwijkverkeer?



boordapparatuur
(onboard unit)



Uitleg onderwerp

Welke maatregelen zijn kansrijk? >

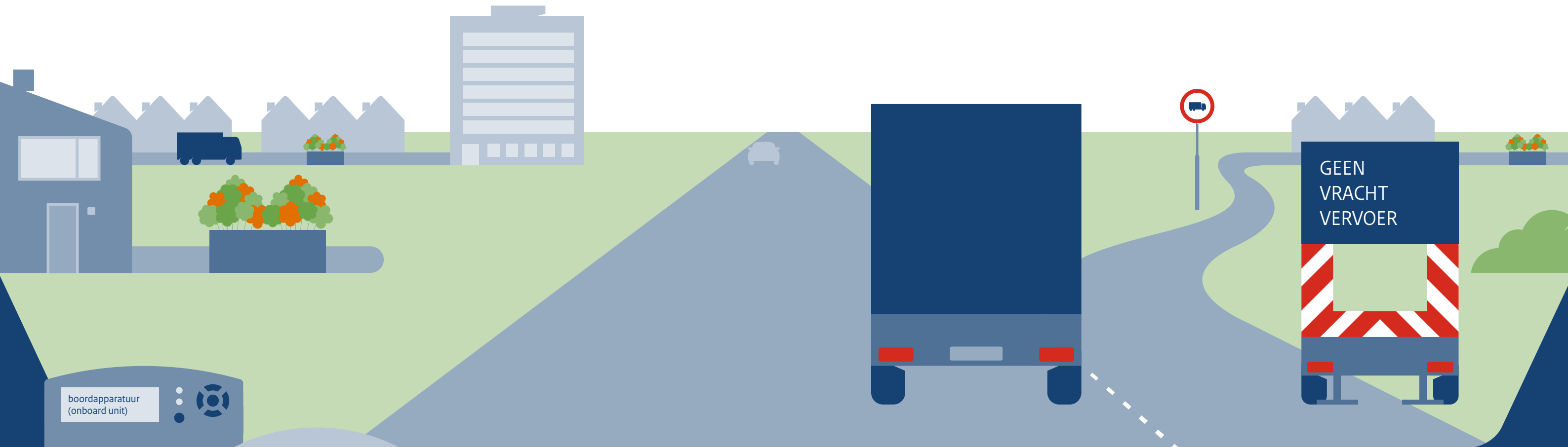
Hoe verder? >

Indien er ongewenst uitwijkverkeer optreedt, kan besloten worden een maatregel te nemen. Zo kan een weg worden toegevoegd aan het heffingsnetwerk van de vrachtwagenheffing.

Hier is uitgewerkt hoe u tot een maatregel kunt komen.

Daarnaast of tegelijkertijd zijn verschillende andere maatregelen kansrijk. Deze zijn vastgesteld op basis van input van wegbeheerders.

5. Welke maatregelen kunt u nemen tegen uitwijkverkeer?



boordapparatuur
(onboard unit)



Uitleg onderwerp >

Welke maatregelen zijn kansrijk?

Hoe verder? >

1. Algemene voorlichting bedrijven

Meer bewustwording door inzicht te geven in hoe het heffingsnetwerk tot stand is gekomen en de negatieve effecten van uitwijkverkeer.

2. Afstemming met een specifiek bedrijf

Contact zoeken met specifieke bedrijven die overlast veroorzaken.

3. Uitbreiding heffingsnetwerk

Een verzoek indienen om het heffingsnetwerk aan te passen.

4. Verkeersregelaar

Kunnen ingezet worden indien er acute problemen optreden.

5. (Tijdelijk) verbod vrachtverkeer

Via een verkeersbord of obstakel.

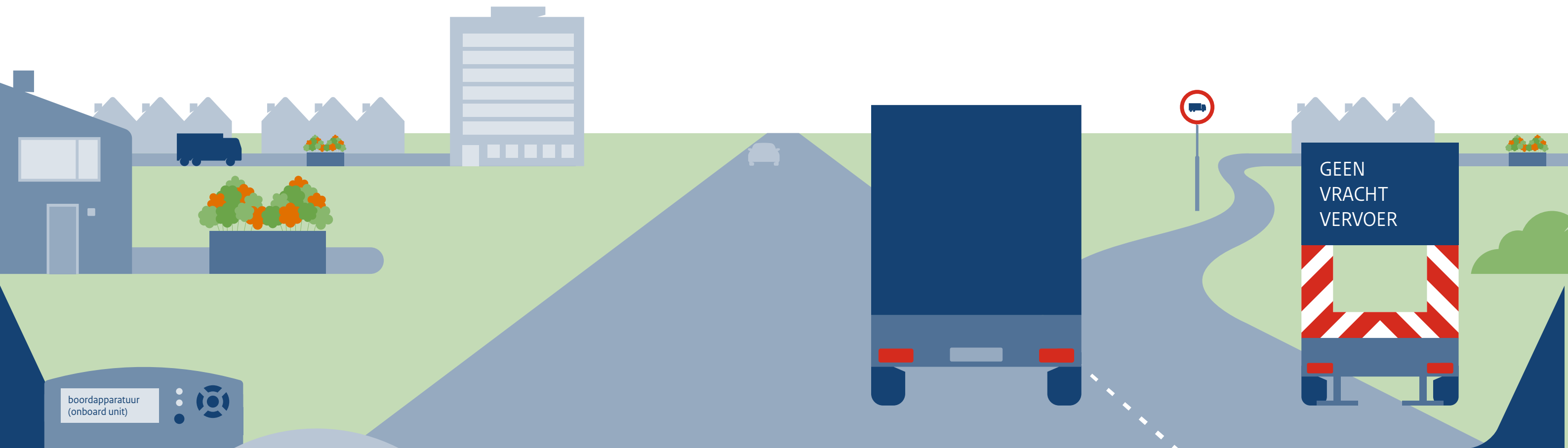
6. Informatieverstrekking met tekstkar

Een tijdelijke boodschap plaatsen langs de weg.

7. Prioritering vrachtverkeer bij verkeersregelinstanties

Slimme prioriteit geven aan bepaalde doelgroepen kan de doorstroming bevorderen.

5. Welke maatregelen kunt u nemen tegen uitwijkverkeer?



boordapparatuur
(onboard unit)

Uitleg onderwerp >

Welke maatregelen zijn kansrijk? >

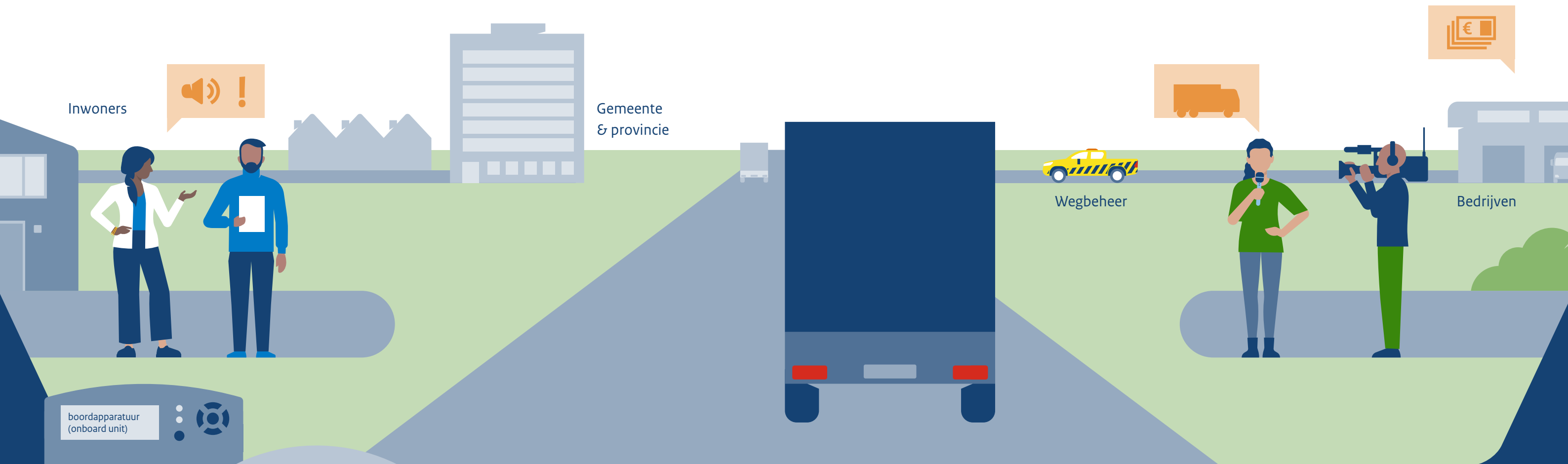
Hoe verder?

Als u overweegt of besluit een maatregel te nemen, stemt u af met het Rijksloket: vrachtwagenheffing@rws.nl. Het Rijksloket houdt een overzicht bij.

i Meer info

Over wat de maatregelen precies inhouden en een duiding van de te verwachten effectiviteit, haalbaarheid en kansrijkheid: [Onderzoeksrapport Sweco maatregelen uitwijk Vrachtwagenheffing | Rapport | Vrachtwagenheffing.nl](#)

6. Vragen van inwoners, organisaties en pers?



Uitleg over onderwerp

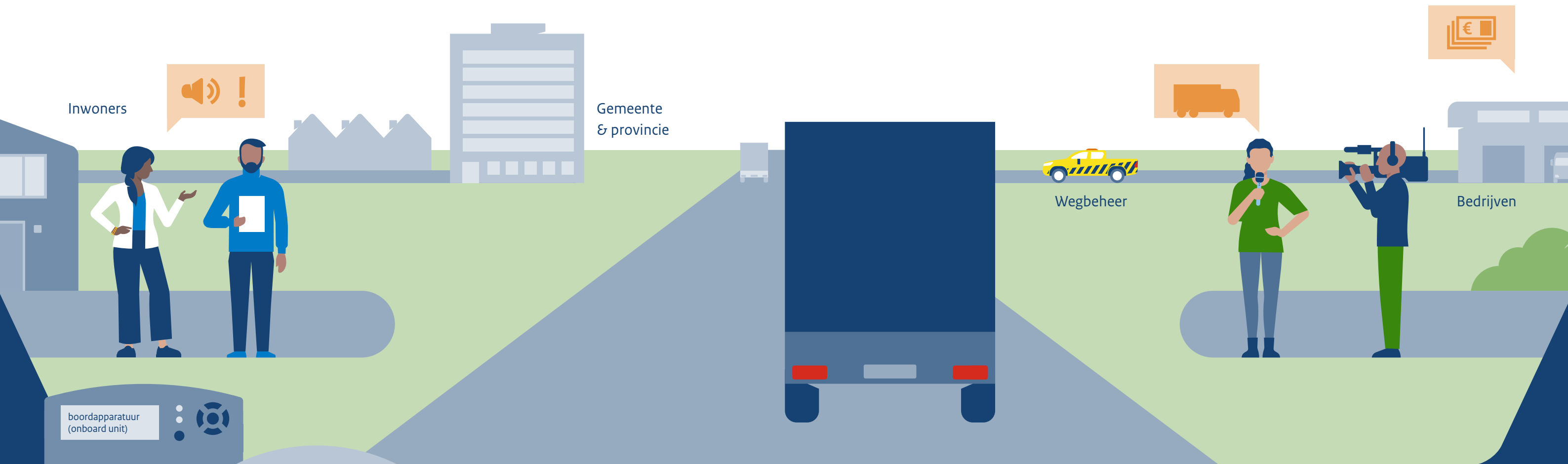
[Signalen betrekken in het proces >](#)

[Contact >](#)

De vrachtwagenheffing is een nieuw systeem. Hier kunt u als wegbeheerder vragen over krijgen van inwoners, organisaties en pers. Hoewel het een regeling van het Rijk is, is het goed om hen waar mogelijk al van een goed antwoord te kunnen voorzien. Daarom zijn Q&A's uitgewerkt met standaard vragen en antwoorden die u kunt gebruiken.

Zie ook: [Q&A's](#)

6. Vragen van inwoners, organisaties en pers?



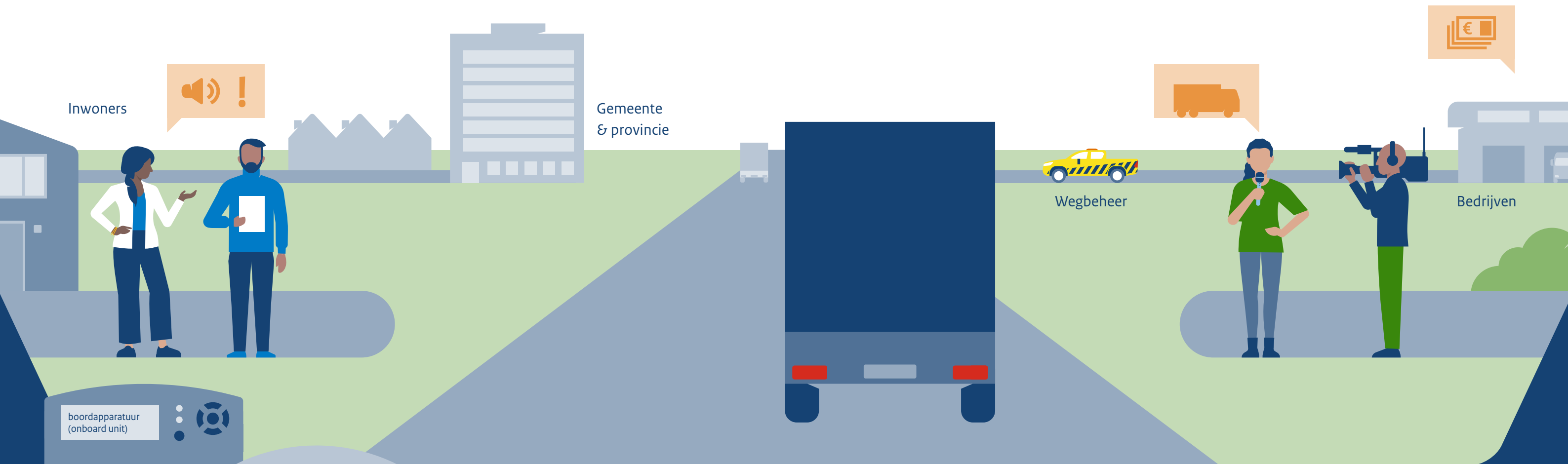
[Uitleg over onderwerp >](#)

[Signalen betrekken in het proces](#)

[Contact >](#)

Vragen uit de samenleving kunnen als signaal dienen voor het monitoring- en evaluatieproces. Deze signalen worden meegenomen door de betreffende wegbeheerder in de vraag of eventueel uitwijkverkeer tot problemen leidt.

6. Vragen van inwoners, organisaties en pers?



[Uitleg over onderwerp >](#)

[Signalen betrekken in het proces >](#)

[Contact](#)

Voor eventuele afstemming of vervolgvragen, zijn er vaste contactpersonen bij de provincies en Rijkswaterstaat (centraal en regio's). Weten wie uw aanspreekpunt is bij de provincie of Rijkswaterstaat? Mail het Rijksloket: vrachtwagenheffing@rws.nl